

Thor Heyerdahl

Den här artikeln **behöver fler eller bättre källhänvisningar för att kunna verifieras.** (2014-11)
Åtgärda genom att lägga till pålitliga källor (gärna som fotnoter). Uppgifter utan källhänvisning kan ifrågasättas och tas bort utan att det behöver diskuteras på [diskussionssidan](#).

Thor Heyerdahl, född 6 oktober 1914^[1] i Larvik, Norge, död 18 april 2002^[1] i Colla Micheri nära Andora i Ligurien, var en norsk marinbiolog, upptäcktsresande, författare och militär. Han är mest känd för sina expeditioner med *Kon-Tiki* och *Ra II*, där han ville bevisa tidiga kolonisationsresor över haven.

Innehåll

Biografi

[Bakgrund och tidiga expeditioner](#)

[Kon-Tiki och Ra](#)

[Senare expeditioner](#)

[Familj](#)

Betydelse och erkännande

Bibliografi

Referenser

Vidare läsning

Externa länkar

Biografi

Bakgrund och tidiga expeditioner

Heyerdahl var son till bryggeriägaren Thor Heyerdahl (1869-1957) och Alison Lyng (1873-1965).^[2] Under uppväxten i Larvik präglades Heyerdahl av sin mor, som i ungdomen vistats i Storbritannien och i sitt förra hemland utvecklat en stark tro på [Charles Darwins](#) evolutionsteori. Detta gjorde den unge Heyerdahl intresserad av antropologi och zoologi; och han hade flera djur i sitt barndomshem. Han tog studentexamen 1933 och studerade zoologi i tre och ett halvt år vid Universitetet i Oslo och senare genomförde han antropologiska studier i Europa och USA. Han var författare och upptäcktsresande från 1937. Hans första expeditioner var egengenomförda, den första till [Fatu Hiva](#) i [Marquesasöarna](#) i [Franska Polynesien](#) 1937-1938 och den andra i [British Columbias](#) där han levde bland [Kwakiutl-indianerna](#) 1939-1940.^[2] Dessa resor kom att påverka hans liv som forskare, då han lade märke till att växtlivet, vindarna, havsströmmarna, muntlig tradition med mera antydde att Polynesien kunde ha befolkats från [Sydamerika](#) i stället för från Asien som vetenskapen hävdade. Efter dessa expeditioner utvecklade han sina kontroversiella teorier i boken *American Indians in the Pacific*.

Under andra världskriget tjänstgjorde han i det norska flygvapnet i [Kanada](#) och vid specialavdelningen i [England](#) 1942-1944. Han tjänstgjorde även vid radio- och fallskärmsavdelningen i [Finnmark fylke](#) 1944-1945. Han blev löjtnant 1945.^[2]

Heyerdahl studerade både [biologi](#) och [geografi](#) vid [Universitetet i Oslo](#). Åren 1933-1936 studerade han också antropologi vid [Krøpeliens bibliotek](#).

Kon-Tiki och Ra

Den etablerade vetenskapen accepterade inte hans teori om att Polynesien kunde ha befolkats från Sydamerika i stället för från Asien, och han planerade [Kon-Tiki](#)-expeditionen för att bevisa att det kunde vara möjligt. Den 28 april 1947 satte Heyerdahl och hans besättning, som bestod av fyra normän samt svensken [Bengt Danielsson](#), segel vid [Callao](#) i [Peru](#) på en balsaflotte byggd i traditionell stil. Efter 101 dagar nådde de ön [Raroia](#) i [Tuamotu-arkipelagen](#).

Boken om expeditionen översattes till över 70 språk. Heyerdahls film om resan vann en [Oscar för bästa dokumentär](#) 1951. Det är den enda norska film som belönats med denna utmärkelse. Även om expeditionen var en framgång lät sig inte vetenskapen påverkas. Detta ändrades dock när Heyerdahl fann spår efter gamla sydamerikanska kulturer på [Galápagosöarna](#) och möjligen också på [Påskön](#), men senare tiders forskning med mänskligt [DNA](#) har ifrågasatt hans teori om sydamerikanskt ursprung för befolkningen i östra Polynesien.^[3]

År 1953 organiserade han och ledde en norsk arkeologisk expedition till [Galápagosöarna](#) samt en till [Påskön](#) 1955-1956. Han organiserade internt, arkeologiska expeditioner till [Marquesasöarna](#) 1963-1964.^[2]

Med *Ra* och *Ra II* försökte han knyta samman de sydamerikanska indianerna med de gamla civilisationerna i [Afrika](#) och [Mellanöstern](#). *Ra*-båtarna var vassbåtar som byggdes efter gamla egyptiska målningar. Den första havererade utanför [Barbados](#) i [Karibien](#) på grund av ett konstruktionsfel. *Ra II* kom tryggt fram till Barbados efter 57 dagars seglats från [Safi](#) i [Marocko](#).

Thor Heyerdahl

Heyerdahl, ca 1980

Född	6 oktober 1914 <div>Larvik, Norge</div>
Död	18 april 2002 (87 år) <div>Colla Micheri, Andora, Ligurien, Italien</div>
Nationalitet	Norsk
Forskningsområde	Etnografi <div>Äventyrare</div>
Alma mater	Universitetet i Oslo
Doktorandhandledare	Kristine Bonnevie <div>Hjalmar Broch</div>
Känd för	Kon-Tiki <div>Ra</div> <div>Ra II</div> <div>Tigris</div>
Influerad av	Charles Darwin

Ra II på Kon-Tiki-museet i Oslo.

Senare expeditioner

Heyerdahl brann även senare för att pröva sina teorier om kontakter över havet mellan förhistoriska civilisationer. För att möjliggöra detta byggde han kopior av äldre tiders fartyg. 1977 konstruerade han ett nytt skepp, som han kallade *Tigris*. I fem månader seglades det i Persiska viken och Indiska oceanen. Målet var att bevisa att Mesopotamien, Induskulturen och Egypten kunde ha haft handelsförbindelser över havet redan år 3000 f.Kr. Tigris seglade under FN-flagg, men hade stora problem med att få komma dit man ville på grund av alla krig i området. I protest mot dem brände Heyerdahl skeppet utanför hamnen i *Djibouti*.

I *Jakten på Odin*, Heyerdahls sista bok, med svensken Per Lillieström som medförfattare, framförde han en ytterst spektakulär tes. Han menade, med stöd i Snorres kungasagor, att asamas högste gud *Oden* (Odin), i själva verket var en kung, bosatt i trakterna av *Azov* i nuvarande södra Ryssland. Omkring år 65 f.Kr. lämnade kungen den gamla boplatsen och vandrade till *Skandinavien* där Oden upphöjdes till *gud*.

Heyerdahls sista projekt blev planeringen av utgrävningar av *Pulemelei* som ligger på ön *Savaii* i *Samoa* i södra *Stilla havet*.

Thor Heyerdahl avled den 18 april 2002, och bisattes vid en statsbegravning i *Oslo Domkyrka* den 26 april 2002 i närvaro av bland annat kungaparet och statsministern.^[4] Hans urna fördes senare samma sommar till familjens gods i *Alassio* i norra *Italien*.^[5]

Familj

Heyerdahl var gift tre gånger. I sitt andra äktenskap var han gift med Yvonne Dedekam-Simonsen (född 4 maj 1924), dotter till direktören Wessel Dedekam-Simonsen (1890-1962), Oslo och Bergljot Nilssen (född 1898).^[2] Han fick två söner i första äktenskapet och tre döttrar i andra äktenskapet.

Betydelse och erkännande

Även om många av Heyerdahls teorier är synnerligen omstridda i vetenskapliga kretsar, erhöll han flera hedersdoktorat och andra utmärkelser. Han skrev många böcker och artiklar om sina expeditioner och fynd. Han ledde också i slutet av sitt liv flera arkeologiska utgrävningar, först och främst på *Maldiverna* (1983-1984), *Tucume, Peru* (1989-1994), *Teneriffa* (1991, 1999-2000) och *Azov, Ryssland* (2001). Den norska fregatten *KNM Thor Heyerdahl* har fått sitt namn efter honom.

I hans uppväxtstad Larvik finns Thor Heyerdahls gate, samt en skola uppkallad efter honom.

Bibliografi

- Expedition Kon-Tiki (*Kon-Tiki ekspedisjonen*) (översättning från originalmanuskriptet av expeditionens svenske deltagare *Bengt Danielsson*, Forum, 1949)
- Aku-Aku: Påsköns hemlighet (*Aku-aku*) (översättning Nils Erik Bæhrendtz, Forum, 1957)
- Sjövägarna till Polynesien (översättning Monica Stolpe, Forum, 1967)
- Expedition Ra (*Ra ekspedisjonen*) (översättning Jan Wahlén, Forum, 1970)
- Hur sårbart är havet?: en föreläsning i "The distinguished lecture series" (översättning Jan Wahlén, Trevi, 1973)
- Fatuhiva: tillbaka till naturen (*Fatuhiva: tilbake til naturen*) (översättning Brita Edfelt, Forum, 1974)
- De första sjöfarama (*Early man and the ocean*) (översättning Ingrid Krook, Norstedt,1979)
- Tigris: på spaning efter vårt ursprung (*Tigris : in search of our beginnings*) (översättning Roland Adlerberth, Norstedt, 1979)
- Gåtan Maldiverna (*The Maldivian mystery*) (översättning Thomas Preis, Norstedt, 1986)
- Påskön: en gåta som fått svar (Bra böcker, 1989)
- Tillbaka till paradiset (*The Kon-Tiki man*) (tillsammans med Christopher Ralling) (översättning Kenneth Engström, Roth, 1990)
- Grön var jorden på den sjunde dagen (*Grønn var jorden på den syvende dag*) (översättning Hans O. Sjöström, Natur och kultur, 1991)
- I Adams fotspår (*I Adams fotspor: en erindringsreise*) (översättning Lars Ahlström, DN, 1999)
- Jakten på Odin: på sporet av vår fortid (tillsammans med Per Lillieström) (2001)

Referenser

- ↑ [a b] "Thor Heyerdahl". (http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/thor-heyerdahl) NE.se. Läst 10 november 2014.
- ↑ [a b c d e] Steenstrup, Bjørn, red (1973) (på norska). *Hvem er hvem? 1973* (http://runeberg.org/hvemerhvem/1973/0239.html). Oslo: H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard). sid. 239. Libris 365220 (http://libris.kb.se/bib/365220). ISBN 82-03-04886-2. http://runeberg.org/hvemerhvem/1973/0239.html
- ↑ Jonathan Leake (6 april 2003). "DNA tests destroy Kon Tiki theory" (https://www.thetimes.co.uk/article/dna-tests-destroy-kon-tiki-theory-0lcxrv6ppbs) (på engelska). *The Times*. https://www.thetimes.co.uk/article/dna-tests-destroy-kon-tiki-theory-0lcxrv6ppbs. Läst 29 april 2018.
- ↑ "Thor Heyerdahl bisettes i dag" (https://www.nrk.no/norge/thor-heyerdahl-bisettes-i-dag-1.505159)". *NRK Norge*. 26 april 2002. https://www.nrk.no/norge/thor-heyerdahl-bisettes-i-dag-1.505159. Läst 4 maj 2018.
- ↑ Tone Vassbø (20 april 2002). "«Det blir et stort tomrom»" (https://www.dagbladet.no/nyheter/det-blir-et-stort-tomrom/65802784)". *Dagbladet*. https://www.dagbladet.no/nyheter/det-blir-et-stort-tomrom/65802784. Läst 4 maj 2018.

Vidare läsning

- Bertram, Laura (2010). "Thor Heyerdahl : äventyren på haven gjorde honom världsberömd". *Allt om Historia* (8): sid. 48-53. ISSN 1653-3224 (http://worldcat.org/issn/1653-3224).

https://varldenshistoria.se/tags/thor-heyerdahl

Externa länkar

- Wikimedia Commons har media som rör Thor Heyerdahl.

Auktoritetsdata

• WorldCat (https://www.worldcat.org/identities/lccn-n79-022279) • VIAF: 108635306 (https://viaf.org/viaf/108635306) • LCCN: n79022279 (http://www.worldcat.org/identities/lccn-n79-022279) • ISNI: 000000012103745X (http://isni.org/000000012103745X) • GND: 115514864 (http://d-nb.info/gnd/115514864) • LibrisXL: khwz1jx33mjxt10 (https://libris.kb.se/identifiers/librisxl/khwz1jx33mjxt10)

Katalogiserade verk. (https://libris.kb.se/katalogisering/search/libris?_limit=20&o=https%3A%2F%2Flibris.kb.se%2Fkhwz1jx33mjxt10%23it)
Andra katalogiserade bidrag. (https://libris.kb.se/katalogisering/search/libris?_limit=20&o=https%3A%2F%2Flibris.kb.se%2Fkhwz1jx33mjxt10%23it)
• SUDOC: 029994748 (<http://www.idref.fr/029994748>) • BNF: cb11907475j (<http://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb11907475j>) (data) (<http://data.90058821>) (<https://authority.bibsys.no/authority/rest/authorities/html/90058821>) • NLA: 35800081 (<https://nla.gov.au/anbd.aut-an35800081>) • 000798235 (http://aleweb.ncl.edu.tw/F/?func=accref&acc_sequence=000798235&CON_LNG=ENG) • NKC: jn19990003486 (http://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=aut&ccl_term=ica=jn19990003486&CON_LNG=ENG)* **Värdet SBN id CFIVC** 00084050 (http://aleph.rsl.ru/F/?func=find-b&find_code=SYS&adjacent=Y&local_base=RSL11&request=00084050&CON_LNG=ENG) • BNE XX850737 (http://catalogo.bne.es/uhtbin/authoritybrowse.cgi?action=display&authority_id=XX850737) • CiNii: DA00924553 (<http://ci.nii.ac.jp/ea11028841>) (<http://cantic.bnc.cat/registres/CUCId/a11028841>)

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Thor_Heyerdahl&oldid=49426175"

Sidan redigerades senast den 8 juli 2021 kl. 20.25.

Wikipedias text är tillgänglig under licensen Creative Commons Erkännande-dela-lik 3.0 Unported. För bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidare Wikipedia:Upphovsrätt och användarvillkor.